

LA NOVA PROPOSTA DE L'ESTRUCTURA DELS ESTUDIS UNIVERSITARIS

Senyor Rector, membres de la mesa, senyores i senyors claustrals

Per indicació del senyor Rector passo a informar de la nova proposta de l'estructura dels estudis universitaris que ha engegat el Govern de l'Estat i que s'ha començat a treballar a nivell de sistema universitari català.

La Universitat de Barcelona va iniciar el curs 2005-2006 una de les fites més importants dins del procés de construcció de l'EEES, amb la posada en marxa dels nomenats POP's, programes oficials de Postgraus, fruit dels diferents decrets, pel que es regulaven els estudis universitaris.

Posteriorment i arrel de l'adaptació a la nova situació legislativa la UB va posar en marxa del projecte GRAU-UB090909 que suposà la transformació de les llicenciatures de primer i segon cicle, diplomatures i enginyeries a la nova estructura de graus

Aquesta nova programació dels graus que estava enquadrada en un nou plantejament del marc regulador del sistema universitari espanyol ha suposat la transformació dels anteriors títols a títols de grau i/o màster, passant d'una oferta de llicenciatures (també les de només segon cicle), diplomatures, enginyeries tècniques i enginyeries que era de 77 a una oferta de graus (sense comptar l'oferta de dobles titulacions) de 67 .

El nou marc de regulació establert, tal com ja indicava el document presentat en el Consell de Govern del febrer de 2008, traspassava competències decisòries a les universitats en els temes relatius a les titulacions que es podien dissenyar, proposar i programar respecte a la configuració dels plans d'estudi de les respectives titulacions de graus i masters.

Amb la posterior modificació del Reial Decret 1393/2007 l'any 2010 es clarifiquen els tres cicles d'estudis superiors universitaris, deixant el primer cicle pel grau, el segon cicle pel Màster i el tercer cicle pels estudis de Doctorat i posteriorment amb el marc espanyol de qualificacions dels estudis d'Educació Superior s'emmarca cadascun d'ells en un nivell determinat per fer-lo equivalent al marc europeu i d'aquesta manera tenir l'equivalència dels nostres estudis d'ensenyament superior en tot l'EEES

Aquest canvi en el decret inicial ha suposat per la UB un treball important i laboriós de "reverificació" de tots els màster iniciats abans del curs 2009-2010 i que ha finalitzat aquest curs 14-15.

Es molt important esmentar que aquest curs 14-15 ha començat ja el procés d'acreditació de les titulacions que durà a terme AQU Catalunya i que suposa arribar en la darrera fase del procés, al llarg dels propers cursos, en que tots els títols han de superar, d'acord amb el calendari que marca la legislació vigent aquesta acreditació.

Per una altre part aquest juny passat el Govern espanyol ha proposat una reforma de l'estructura dels estudis universitaris, ja que considera que existeix una discrepància entre les configuracions dels estudis universitaris a Espanya i la dels països del nostre entorn, lo que dificulta, segons el Ministeri, la mobilitat dels nostres estudiants i la internacionalització dels titulats.

Segons indica al preàmbul de l'esborrany del nou projecte, en el context actual, es considera important garantir la internacionalització dels estudiants que hagin cursat les seves titulacions en el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior. Per a això, es creu necessari donar la possibilitat

d'homogeneïtzar, en els casos en què les universitats ho vegin convenient, la durada dels estudis universitaris de Grau i Màster en Espanya a la durada d'aquests estudis en els països del nostre entorn.

Amb aquesta nova norma es proposa, que les titulacions de Grau a Espanya tinguin, amb caràcter general, un mínim de 180 crèdits i un màxim de 240 crèdits; si bé en el cas que es tracti de títols oficials espanyols que habilitin per a l'exercici d'activitats professionals regulades, els seus respectius plans d'estudis i el nombre de crèdits de les titulacions de Grau, es regiran per la normativa sectorial que sigui d'aplicació i en tot cas tindran que ser modificades pel Govern de l'Estat. En el cas dels estudis de màster es continua amb la proposta de la franja entre 60 i 120 crèdits.

La conferència de Rectors de les Universitats de l'Estat va emetre un informe pel Consejo de Universidades en el que indica que les universitats espanyoles consideren que no es donen les condicions necessàries ni l'oportunitat per implantar ara un model diferent que podria contribuir a un major desequilibri de la nostra oferta universitària, la seva estructura i la forma d'organització, tot i que considera convenient i d'interès, l'estudi de forma àmplia, serena i rigorosa sobre quina pot ser la millor estructura o arquitectura curricular de la nostra oferta de graus i màsters, i més quan això condueix a un major marge de maniobra a les nostres universitats, sempre que es salvaguardi necessàriament la qualitat global de l'oferta de títols del nostre sistema universitari.

S'ha manifestat al Ministeri, en tot moment, la disponibilitat de les universitats per seguir treballant en el tema per tal d'aconseguir el millor model de titulacions; però assenyalant, per una part la preocupació per les conseqüències de l'aplicació d'aquest canvi en el format que ho presenta i i lamentant la falta de resposta, a les preguntes formulades en l'informe i que tampoc s'hagin tingut en compte els suggeriments fets des de la conferència de Rectors.

Entre aquestes qüestions plantejades al Ministeri hi havia l'inici d'aplicació d'aquesta nova estructura que està prevista, de forma voluntària per a les universitats a partir del curs 15-16.

Des de la UB i davant la llibertat que les universitats puguin oferir els seus títols segons el que cadascuna cregui més adient (tret dels que tenen normes específiques, que serà el Ministeri qui ho faci), es fa necessari disposar d'un model molt ben definit, tant des de el propi sistema universitari català com també des de la pròpia universitat.

Des de la Direcció General d'Universitats de Catalunya i en el marc de la Comissió de Programació (CPOA) s'està treballant sobre uns criteris de base per a la Programació d'estudis universitaris 2015-2020 que tenen present aquest nou escenari

El plantejament de la Generalitat considera molt necessari definir una revisió de l'oferta existent i el seu desplegament 2015-2020 que identifiqués

- Una oferta bàsica d'estudis amb: una estructura recomanada per grans àmbits temàtics, unes recomanacions mínimes sobre els seus objectius formatius, la seva adequació als recursos disponibles i la seva distribució per universitats/territori.
- Una oferta específica d'estudis/places amb uns criteris de qualitat/especialització, forma d'impartició (presencial/on-line), la seva destinació (comunitària/extracomunitària) i el seu mecanisme de finançament.
- Uns criteris/mecanismes clars i eficients de programació i desprogramació d'estudis que, d'una manera acordada i en el marc del CIC, permetés la seva adaptació dinàmica a les necessitats del sistema.

Es també importantíssim, en tot aquest nou procés, la incidència que tindrà aquesta nova estructura en els preus i en el finançament dels estudis per part del nostre Govern i per tant serà necessari canviar els indicadors per un nou model de finançament que no generi en cap cas un biaix del actual, tant pel que fa a les universitats com sobretot per als estudiants.

La UB ha de tenir un posicionament clar tant a nivell intern com en l'àmbit del sistema universitari de Catalunya en quant a aquesta nova proposta i per tant com universitat pública catalana ha de complir dins de la seva programació els criteris establerts per la Generalitat de Catalunya que li permetran implantar la titulació i rebre la pertinent finançament públic i per tant la proposta del nostre mapa de titulacions ha de cercar la forquilla més favorable entre les opcions que tenim però donant sempre resposta a les exigències de viabilitat econòmica i de visió social que emanen del nostre Consell Social.

L'objectiu del Rector i de l'equip de govern és el de crear les condicions necessàries a la UB perquè el procés d'elaboració, aprovació i implantació dels nous graus i masters que es puguin decidir dins la nostra programació en el marc d'uns criteris generals sigui el més adequat tant a les necessitats actuals; com sobretot a les futures.

Som tots molt conscients que no es pot pressionar més als centres i menys encara quan actualment s'han iniciat les acreditacions de les titulacions i per tant cal trobar solucions, a nivell de sistema per tal de alleugerir els tres processos que marca la llei (verificació, seguiment i acreditació), ja que no és un plantejament racional el que ens estan aplicant actualment

Després de l'experiència d'aquets anys amb les diferents propostes presentades, tant de graus com de masters, per a la seva verificació i havent d'abordar un nou plantejament, entenem que l'única forma de plantejar correctament les possibles noves titulacions o reformulacions de les actuals, és a partir de la consideració de les competències a adquirir tant en els estudis Grau com de Màster, tenint com a referència els marcs espanyol i europeu de qualificacions. No es pot fer una anàlisi només a nivell de continguts.

També cal esmentar que no és lògic ni útil fer un plantejament uniforme ja que no tots els graus tenen perquè ser necessàriament generalistes, alguns poden ser més específics. De la mateixa manera, l'especialització que ofereixi el màster pot tenir un caràcter més lligat a un camp disciplinar concret i en altres casos es pot vincular a un caire més transversal.

Per tant en tots aquests casos cal pensar bé els criteris i la solució més idònia per a cada àmbit temàtic, a partir de consideracions acadèmiques i professionals.

Com sempre, tal com ja s'ha esmentat, serà fonamental equilibrar l'existència d'alguns criteris o indicacions de caràcter general amb l'exercici d'autonomia de les universitats. Com a UB, estem en condicions de fer una anàlisi en els termes que s'indiquen (i altres que cal especificar), partint de la nostra realitat específica, i estic convençut que ho farem.

Des de l'àrea acadèmic docent estem treballant ja per presentar les línies generals, d'acord amb tots els agents implicats: centres, estudiants, òrgans de govern i sindicats.

Esperem a finals de gener poder tenir la proposta per presentar a Consell de Govern

Moltes gràcies